

Beknopte geschiedenis van de Nederlandse Hervormde Kerk

- Sinds 1816 de naam voor de Nederduits(ch)e Gereformeerde Kerk die tijdens de Tachtigjarige Oorlog de officiële kerk van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden was geworden. Eerst alleen van het Noordelijk Nederland, later met zuidelijk gebied vergroot tot het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden.
- Op 7 januari 1816 kreeg de kerk de officiële naam *Nederlandse Hervormde Kerk*. Koning Willem I hield zich ook met kerkelijke vraagstukken bezig, dat door vele kerkleden werd gezien als een ongewenste inmenging in kerkzaken. Hij liet voor de Nederlandse Hervormde Kerk een kerkorde ontwerpen. Vooral vanuit de Universiteit van Leiden rees hiertegen (liberaal) verzet.
- Verzet tegen deze ontwikkelingen leidde in 1834 tot de afzetting van **Hendrik de Cock**, predikant in Ulrum. De beweging die hieruit ontstond wordt de **Afscheiding** genoemd en op meerdere plaatsen in Nederland werden predikanten uit hun ambt of in de gevangenis (!) gezet.
- In 1886 vond tijdens de **Doleantie** (beklag / klacht) een nieuwe afscheiding plaats onder leiding van de Amsterdamse predikant **Abraham Kuiper**, een invloedrijk antirevolutionair politicus en journalist. Uit de samenvoeging van de dolerende kerken en de kerken die ontstaan waren uit de Afscheiding van 1834 ontstonden in 1892 de Gereformeerde Kerken in Nederland. Wie hierin niet meeging verzamelde zich in de **Christ. Ger. Kerken**. Andere 'losse' gemeente vormde gezamenlijk de **Ger.Gem.**

Modaliteiten

- De Nederlandse Hervormde Kerk kenmerkte zich vanouds door een grote onderlinge verdeeldheid. In de jaren 1830 waren de Groninger Godgeleerden een invloedrijke vernieuwingsgezinde (vrijzinnige) groep binnen de kerk. Uit vrees voor een te grote invloed van deze groep, kwamen op 12 oktober 1864 69 predikanten, 50 ouderlingen en enkele leden te Utrecht bijeen om een vereniging op te richten 'tot verschaffing van hulp en leiding aan gemeenten en personen in de Nederlandsche Hervormde Kerk, die om des geloofs-wil in nood verkeren'. De naam van deze stroming werd de **Confessionele vereniging**, die - in afgeslankte vorm - nog steeds bestaat binnen de PKN.
- In 1906 ontstond hieruit de **Gereformeerde Bond** in de Nederlandse Hervormde Kerk, een behoudende stroming die fel gekant was tegen iedere afsplitsing (*de Bond veroordeelde de Doleantie*) en tegen de vrijzinnig-hervormde stromingen. Veel oprichters en leden waren eerst lid van de Confessionele vereniging. De eerste voorzitter was ds M.van Grieken uit Arnhem!
In 1913 besloten de vrijzinnig-hervormden zich aaneen te sluiten in een eigen modaliteit, de Vereniging van Vrijzinnige Hervormden. Rond 1920 ontstond tussen de vrijzinnigen en de confessionelen de Ethische Vereniging. Na haar opheffing in de jaren dertig werd haar plaats na de Tweede Wereldoorlog ingenomen door de midden orthodoxie.
- Sinds de jaren zestig van de twintigste eeuw begon de **Nederlandse Hervormde Kerk** samen met de **Gereformeerde Kerk** en de **Evangelisch-Lutherse Kerk** een proces tot meer samenwerking: **Samen op Weg**. Ondanks protesten van behoudende groeperingen (zoals de Gereformeerde Bond en het ultraorthodoxe Gekroonde Riet), heeft dit proces geleid tot het besluit de *Nederlandse Hervormde Kerk met ingang van 1 mei 2004 op te laten gaan in de Protestantse Kerk in Nederland*. Hierbij is het overgrote deel van de Gereformeerde Bond meegegaan met de nieuwe kerk (PKN). De resterende hervormden (ong. 55.000 in totaal) hebben zich verenigd in de *Hersteld Hervormde Kerk*.

De PKN

- De PKN is een 'Plurale kerk' geworden. D.w.z. dat allerlei tegensprekende meningen 'rustig naast elkaar kunnen bestaan': van Schriftgetrouw c.q.. Orthodox (Orthodox betekent: rechtzinnig ten aanzien van de leer) tot Vrijzinnig als tegenpool van orthodoxie: kent een grote vrijheid aan opvattingen, zie voorbeelden:
- **Sola scriptura**: alleen de Schrift, de Bijbel, is niet langer ondubbelzinnig het uitgangspunt: men gelooft niet meer dat de Bijbel Gods Woord is en door Gods Geest geleid, geïnspireerd, tot stand is gekomen;

- verzoeningsleer wordt afgewezen; Christus stierf niet om onze straf te dragen;
- dikwijls wordt de lichamelijke opstanding van Christus en andere wonderen in twijfel getrokken;
- men vindt dat de Schrift moet beantwoorden aan individuele behoeften in plaats van andersom: 'Wat betekent dit voor mij en mijn leven, hier en nu?';
- de eenduidigheid van een persoonlijke God wordt tot een onpersoonlijke 'macht': God is het onpeilbare mysterie van het leven;
- Jezus is slechts een voorbeeld voor ethisch handelen: Jezus van Nazareth was niet goddelijk, die naar Gods gelijkenis leefde. Jezus heeft de mens God leren kennen door de mens Zijn woorden uit te leggen en voor te doen hoe te leven;
- de eenduidigheid van de Heilige Geest in de Drie-eenheid wordt tot een onpersoonlijke 'kracht': De Heilige Geest is het symbool voor de levensvernieuwing en openbaart zich in het leven van een mens als een kracht, als het goddelijke in de mens;
- etc.

Buitengewone Hervormde Wijkgemeente De Rank binnen de PNK

- Sinds 11 november 2013 is onze gemeente een buitengewone wijkgemeente met een streekfunctie. Zie hieronder – een gedeelte van - de brief van de Provinciale Kerkvergadering Gelderland. Hierdoor neemt onze gemeente een aparte plaats in in het geheel van de PGA en zijn wij gerechtigd zelf predikanten uit te nodigen, zowel voor de zondagse eredienst als voor het Pastoraat. Voor bijstand in het Pastoraat kreeg De Rank door de Centrale Kerkenraad 2 dagen in de week toegewezen(!):
*Het moderamen van de Provinciale Kerkvergadering van Gelderland heeft uw verzoek inzake de vorming van een buitengewone wijkgemeente te Arnhem ontvangen en heeft besloten positief te adviseren. Ons breed moderamen is al enige tijd betrokken bij de ontwikkelingen in de gemeente te Arnhem. De wijkgemeente De Rank is weliswaar een kleine geografische wijkgemeente, maar fungeert door vele perforaties als ware het al een buitengewone wijkgemeente. Gezien het **modalitaire verschil** met de andere wijkgemeenten is de vorming van een buitengewone wijkgemeente ons inziens de beste oplossing, mede met het oog op de brede interkerkelijke samenwerking die de Hervormde Gemeente met de Gereformeerde Kerk wil aangaan, waarin De Rank een aparte plaats inneemt.*
- 'De Rank' is een gemeente met een Reformatorische prediking. We willen een gemeente zijn die zich richt op een heldere verkondiging van het Evangelie van Jezus Christus in een post-christelijke cultuur. Het hart van de gemeente wordt gevoed m.n. in de zondagse erediensten en wil dat in het leven van elke dag uitstralen, zoals het Woord van God ons leert!
- Wij geloven in de God van de Bijbel. Die God, Schepper van hemel en aarde, die de mens naar Zijn beeld en gelijkenis geschapen heeft;
- Wij geloven dat Hij zijn Zoon Jezus Christus naar de aarde gezonden heeft om ons te redden, door geloof en bekering, door Hem na te volgen;
- Dit willen wij verkondigen dat Hij daartoe Zijn Geest heeft gegeven zodat een ieder die in Hem gelooft niet verloren gaat maar eeuwig leven heeft;
- De Geest wil ons helpen en leiden om Hem elke dag weer te dienen. Jezus heeft het gebod van God aldus samengevat: 'Gij zult de Here, uw God liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand. Dit is het grote en eerste gebod. Het tweede, daaraan gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf'. (Matt. 22: 37 en 38);
- De gemeente komt elke zondag (aanvang dienst om 10:00 uur) samen in het mooie Witte Kerkje op de Huissensedijk in Elden (Arnhem-Zuid) – de Bonifatiuskerk – een plek waar we Gods Woord horen en waar de gemeente door de week samenkomt voor Bijbelstudie;
- Wij voelen ons verbonden met de Gereformeerde Bond die als doelstelling heeft: om binnen de Protestantse Kerk de gereformeerde waarheid te verbreiden en te verdedigen. Mede hierdoor wil ze de kerk brengen tot een zich gebonden weten aan de belijdenis van de Reformatie. De Bijbel als betrouwbaar Woord van God

staat centraal en de belijdenisgeschriften van de Reformatie geven daaraan nadere uitleg. Niet alleen predikanten, maar ook gemeenteleden kunnen lid worden: zie de link:

- [http://gereformeerdebond.nl / lid-worden_\(€ 10,-- / jr.\)](http://gereformeerdebond.nl / lid-worden_(€ 10,-- / jr.))

Jacques Ros (febr. 2017)

Liedboek 316 / WKL 227 (tekst: N Herman, N. Selnecker; Vert. P. Boendemaker)

- | | |
|--|---|
| 1. Blijf bij ons, Jezus, onze Heer;
de avond daalt op aarde neer;
het helder licht, uw god'lijk woord,
moog' bij ons schijnen ongestoord | 2. Geef ons in deze zware tijd
volharding en standvastigheid,
opdat wij woord en sacrament
bewaren tot aan 's werlds end |
| 3. Bewaar uw kerk, zij is benard,
want wij zijn boos en traag en hard;
geef vrucht en zegen op uw woord,
maak dat alom het wordt gehoord. | 4 Blijf Heer ons met uw woord nabij
en maak ons van de vijand vrij,
deel aan uw kerk genade mee,
geduld en eenheid, moed en vree. |
| 5 Het is niet onze zaak, o Heer,
't gaat om uw eeuwig rijk, uw eer.
Wil allen trouw terzijde staan,
die op uw wegen willen gaan | 6 Uw woord maakt onze harten sterk,
het is de schutsmuur van uw kerk.
Houd ons daarbij, opdat wij Heer,
buiten uw woord niets zoeken meer. |